

Uchwała budżetowa jednostki samorządu terytorialnego

Wydanie 2.

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Wstęp

Uchwała budżetowa JST jest najważniejszym uchwalanym corocznie samorządowym dokumentem finansowym. Stanowi ona podstawę prowadzenia gospodarki finansowej oraz realizacji zamierzonych przez JST zadań. Znajdują w niej odzwierciedlenie wszystkie rodzaje aktywności finansowej JST powiązane z różnego rodzaju instrumentami budżetowymi.

Głównym celem niniejszej publikacji jest aktualne, wszechstronne i kompleksowe przedstawienie tego aktu – poczynając od fazy jego opracowywania, poprzez uchwalanie, następnie wykonywanie, aż do etapu niewygasających wydatków budżetowych – wraz z dokonaniem szczegółowej analizy poszczególnych instrumentów planowania i wykonywania budżetu, poszerzonych w stosunku do poprzedniego wydania o zagadnienie:

- 1) środków z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych,
- 2) możliwości realizowania zadań budżetowych w formie różnych konstrukcji współdziałania między JST,
- 3) dotacji jako dochodu i wydatku budżetowego.

W drugim wydaniu szczegółowo została omówiona problematyka związana z COVID.-19 oraz inne projektowane i wprowadzone nowości w przepisach – przedstawiono ich wpływ na kształt budżetu i uchwały budżetowej JST. Założony cel to pokłosie wielu projektowanych i dokonanych w ostatnim okresie zmian w przepisach finansowych dokonanych w sferze finansów samorządowych, oraz wprowadzenia nowych transferów i rozwiązań prawnych finansowania zadań, w tym związanych z COVID-19. W publikacji omówiono ich wpływ na planowanie i wykonywanie budżetu JST.

Opracowanie przedstawia główny finansowy dokument planistyczny w samorządzie lokalnym, którym jest budżet, normatywną treść uchwały budżetowej oraz jej obligatoryjne załączniki. Oprócz zakresu uchwały budżetowej JST w książce przedstawiono zagadnienie uchwały w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej oraz problematykę dokonywania zmian w budżecie i w uchwale budżetowej. Przedstawiono fundusz sołecki i budżet obywatelski jako elementy składowe uchwały budżetowej JST. W ramach zagadnień związanych z tematyką budżetową szczegółowo przeanalizowano problematykę rezerw budżetowych, blokowania planowanych wydatków budżetowych oraz wydatków niewygasających budżetu JST. Wszystkie zagadnienia opatrzone licznymi przykładami, bogatym orzecznictwem, wzorami dokumentów oraz uzupełniono o nowe zmiany w przepisach i informacje związane z epidemią COVID-19. Drugie wydanie obejmuje 14 rozdziałów.

W pierwszym rozdziale przedstawiono problematykę trybu prac nad projektem uchwały budżetowej JST, opisano m.in. kwestie sporne dotyczące dopuszczalności określenia w uchwale organu stanowiącego obowiązków jednostek organizacyjnych oraz możliwości określenia wytycznych

do opracowania projektu budżetu. Szczegółowo przedstawiono poszczególne elementy uchwały w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej.

Problematyka drugiego rozdziału koncentruje się na budżecie JST, jego legalnej definicji, elementach składowych, roku budżetowym, zasadach i metodach budżetowania. W rozdziale tym opisano różne aspekty rozwiązań budżetowych wprowadzonych w związku z epidemią COVID-19 oraz zawarto nowe zagadnienie mające wpływ na kształt planu wydatków budżetu dotyczące typizacji rozdziałów klasyfikacji budżetowej na usługowe i podmiotowe oraz zasygnalizowano projektowane zmiany przepisów związanych z Programem Polski Ład.

Rozdział trzeci to obszernie studium przedstawiające uchwałę budżetową JST jako akt wymagający opracowania zgodnego z wystandardyzowanym porządkiem wynikającym z aktualnego brzmienia art. 212 ustawy o finansach publicznych i którego postanowienia nie mogą wychodzić poza obszar wykonywania budżetu JST. Szczegółowo przedstawiono w nim m.in. problematykę limitów zaciąganych zobowiązań z tytułów dłużnych, zakresu możliwych upoważnień oraz – newralgiczną w gospodarce finansowej każdej JST – problematykę legalnych źródeł pokrycia planowanego deficytu budżetu JST i kontrowersji wokół nowych źródeł jego finansowania, gdyż metodologia ustalania wysokości przychodów z niektórych określonych przez ustawodawcę źródeł pokrycia deficytu jest powodem wielu wątpliwości i nieporozumień (np. odróżnienie wolnych środków od nadwyżki budżetowej). Przedstawiono w nim zmiany w szczególnych zasadach wykonywania budżetu, w tym wynikających z nowelizacji ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach z 11.8.2021 r. Rozdział ten zawiera również szereg przykładów możliwych zapisów uchwały budżetowej JST.

W kolejnym rozdziale przedstawiono wchodzące w skład uchwały budżetowej JST obligatoryjne załączniki w podziale na dotyczące gospodarki budżetowej i pozabudżetowej wraz ze wzorami tych dokumentów. Poruszono w nim problematyczne kwestie dotyczące m.in. zakresu dotacji przedmiotowych i ujmowania wpłat na rzecz izb rolniczych w zestawieniu udzielanych dotacji.

Dwa kolejne rozdziały, piąty i szósty, zostały poświęcone budżetowi obywatelskiemu i funduszowi sołectkiemu jako elementom uchwały budżetowej JST. W rozdziale piątym zdefiniowano m.in. obligatoryjność budżetu obywatelskiego oraz limitu jego wysokości w miastach na prawach powiatu. Wskazano na terminy i harmonogram budżetu obywatelskiego, który powinien być dostosowany do terminów procedury budżetowej. Omówiono najczęstsze błędy występujące w uchwałach w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać projekt budżetu obywatelskiego. Przedstawiono także jak należy uwzględniać zadania budżetu obywatelskiego w uchwale budżetowej oraz na czym polega możliwość dokonywania nieistotnych zmian w tych zadaniach przez radę. Odniesiono się do wątpliwości wywołanych procesem realizacji zadań budżetu obywatelskiego, który wiąże się często z koniecznością dokonywania zmian w wydatkach budżetu.

Uchwała budżetowa JST posiada szerszy zakres przedmiotowy w gminach, w których funkcjonuje fundusz sołecki. W rozdziale szóstym przedstawiono więc zagadnienie funduszu sołectkiego. Zdefiniowano w nim podstawowe cechy tego funduszu, umieszczono czytelny schemat terminów obowiązujących w procedurze funduszu sołectkiego oraz wzór tzw. załącznika sołectkiego do uchwały budżetowej. Przedstawiono problematykę podejmowania dwóch uchwał w sprawie funduszu sołectkiego (tzw. uchwały pozytywnej i negatywnej). Istotnymi kwestiami poruszonymi w tym rozdziale są przedsięwzięcia sołectkie oraz problematyka ich realizacji w trakcie roku budżetowego oraz w okresie dłuższym niż rok. W tych rozdziałach poruszono także uwarunkowania funkcjonowania budżetu obywatelskiego i funduszu sołectkiego w świetle pandemii COVID-19.

Znajdującą odzwierciedlenie w uchwałach budżetowych wszystkich JST problematykę rezerw budżetowych szczegółowo omówiono w rozdziale siódmym. Różnice pomiędzy utworzeniem rezerwy a jej dotworzeniem czy pomiędzy jej rozdysponowaniem a rozwiązaniem ciągle nie są dla JST jasne. Podane przykłady obliczeń wymaganych poziomów tworzonych rezerw oraz stanowi-

ska RIO w tym zakresie stanowią atut tego rozdziału. Omówiono tu także szczególne rozwiązania dotyczące rezerw budżetowych związane z przeciwdziałaniem COVID-19.

W rozdziale jedenastym czytelnicy znajdą szczegółowe dane i informacje wraz przykładami dotyczącymi dokonywania zmian w podjętej uchwale budżetowej JST oraz zmian w budżecie JST, poszerzone o zagadnienia dotyczące wprowadzonych szczególnych rozwiązań w zakresie dokonywania zmian w budżecie i w uchwale budżetowej z uwagi na COVID-19. Wyjaśniono w nim nurtujące JST wątpliwości w zakresie właściwej kompetencji organów do dokonywania niektórych ze zmian budżetowych.

Dwunasty rozdział został poświęcony kompleksowemu przedstawieniu instrumentu blokowania planowanych wydatków budżetowych w sektorze samorządowym. Ponieważ tylko nieliczne JST dotychczas korzystały z tego instrumentu przypuszcza się, że występuje potrzeba szczegółowego przybliżenia procedury blokowania planowanych wydatków budżetowych ze względu na trudne do oszacowania skutki budżetowe epidemii COVID-19. W rozdziale omówiono szczególne nowe rozwiązania prawne dotyczące blokowania, związane z przeciwdziałaniem COVID-19.

W przedostatnim rozdziale została zawarta zamykająca problematykę budżetową tematyka instrumentu wydatków niewygasających budżetu – przedstawiona zarówno od strony formalno-prawnej, jak i praktycznej wraz z omówieniem wad i zalet tego instrumentu. Podane przykłady stosowanych rozwiązań dokumentacyjnych mogą zostać wykorzystane w jednostkach samorządowych do utworzenia wydatków niewygasających budżetu na 2021 r.

Książkę zamyka nowy rozdział zawierający odpowiedzi na pytania z zakresu bieżącej problematyki budżetowej i kwestii które budzą obecnie wątpliwości.

Niniejsza publikacja została zaktualizowana i stanowi najbardziej aktualne i kompleksowe opracowanie dotyczące problematyki budżetu JST. Jest też pomocnym narzędziem do przygotowania projektu uchwały budżetowej na 2022 r., a następnie jej uchwalenia oraz dokonywania w niej zmian, czemu służy zamieszczenie w książce wielu aktualnych wzorów uchwał i zarządzeń oraz przykładów rozliczeń, obrazujących stosowanie przepisów ustawy o finansach publicznych w zakresie opracowania, uchwalania i wykonywania budżetu JST.

Wzory uchwał i zarządzeń publikowanych w książce są dostępne do pobrania na stronie: www.u-chwalabudzetowa.beck.pl.

Bernadeta Dziedział

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl